

פ.ר.ט.י.כ.ל.מ.ט.טז/2

מישיבת ועדת הכנסת שהתקיימה ביום
שלישי, ד' באדר, תש"י (21.2.1950)
בשעה 8.30 לפ"הצ.

נוכחים חברי הועדה:

- י. הררי - היו"ר
- י. ברץ
- י. בר-יהודה
- ד. בר-רב-האי
- פ. אילנית
- א. ג'רג'ורה
- א. י. גרינברג
- צ. יהודה
- ט. יערי
- ש. כ"ץ
- ח. כהן-מיגורי
- ט. נורוק
- א. מזור
- א. רזיאל-נאור
- י. קוסני
- א. ציזלינג
- ע. טימון

מוזמנים:

- י. שפרינצק - יו"ר הכנסת
- נ. ניר - סגן יו"ר הכנסת
- י. בורג - סגן יו"ר הכנסת
- י. רוקח - נשם סיעת הציונים הכלליים
- ט. רוזסי - מזכיר הכנסת
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת
- ח. לרנר - מזכיר יו"ר הכנסת
- ש. לביא
- גב' הנמן - ממשרד המשפטים

פעדרים חברי הועדה:

- ט. בן-עמי
- מ. גרבוטסקי
- ש. טיקונים
- י. סרלין
- א. שפטל
- י. שמחוני

סדר-היום: (א) מסקנות ועדת-המשנה לעניני תקנון - "היו"ר והסגנים" או "נשיאות".

(ב) דיון בשאלה שעוררו חברי הכנסת ציזלינג וגורי בענין כנוס ועדת החנוך בשעת העדר היושב-ראש.

(ג) דיון בשאלתה שהגיש חבר הכנסת לביא לשר האוצר בענין משכורת חברי הכנסת.

(ד) הדיון על דו"ח ועדת החוקהחוק ומשפט.

(ה) חלוקת הזמן בויכוח על שאלת החינוך.

(ו) ישיבות הכנסת ביום ד'.

(ז) בנין הכנסת בתל-אביב.

(ח) הצעות לסדר-היום.

היו"ר י. הררי: נוסף לששת הסעיפים העומדים בסדר-היום בוספו עוד כששה סעיפים, ולכן אני מציע, שבנגוד לנוהג שהחלטנו עליו להתחיל את ישיבותנו בדיון על מסקנות ועדת המשנה לעניני תקנון - ענין היושב-ראש, הסגנים או נשיאות - אני מציע שנתחיל מהענינים הדחופים ביותר ולאחר שנסיים בהם את הדיון נחזור לדון במסקנות ועדת המשנה לעניני תקנון.

י. בר-יהודה: אני חושב שהדבר הדחוף ביותר זהו - התקנון. ענין השאילתות עובר כל גבול ועלינו להחליט פעם אחת ולתמיד בקשר ל"נשיאות" או "יושב-ראש והסגנים" - והחלטה זו תחול על כל סעיפי התקנון.

ד. בר-רב-האי: אינני מתנגד לכך שנדון בבעיה של "יושב-ראש" ו"נשיאות" לא בקשר עם "שאילתות", אלא בקשר עם אחד הסעיפים הראשונים של הצעת התקנון, הקובע את מי בוחרים בישיבה הראשונה, ומתוך כך יש להסיק גם מסקנות. אם סחליטים על "נשיאות" משתנים באופן אוטומטי כמה מסעיפי התקנון. אם תרשו לי, אקריא לכם את שני הסעיפים הנזכרים בתחילת התקנון בענין "היושב-ראש והסגנים".

היו"ר י. הררי: אם אין התנגדות לכך נתחיל בדיון בעניני התקנון, אבל לפני כן נשמע הצעות לסדר-היום.

י. בר-יהודה: אני מציע לדון על תאריך הגשת התקציב של השנה הבאה.

הצעה נתקבלה.

היו"ר י. הררי: אנו נגשים לדיון בשאלת "הנשיאות" או "יושב-ראש" והסגנים.

ד. בר-רב-האי: עלי לבקש את סליחתכם שלרגלי שבוע אחד, שחסר לנו בגלל שבועי דרכים, לא הספקנו לחלק לחברי הועדה את אותם 18 הדפים של התקנון הסוכנים כבר. אתמול התחלנו בעריכה אחרונה של הפרקים הסוכנים ועד אשר לא נסיים את עריכת כל הפרקים הנני מהסס לחלק את החומר לחברי הועדה.

ד. בר-רב-האי:

הבעיה העומדת לפנינו כרגע, למעשה בזכרת בפעם הראשונה בסעיף 4 של הצעת התקנון, הקובע: "א) היושב ראש והסגנים ייבחרו בבחירות חשאיות של חברי הכנסת.

ב) היושב ראש והסגנים ייבחרו לכל תקופת כהונתה של הכנסת עד

לבחירות החדשות"

ההצעה השניה אומרת להוסיף לסעיף 4 (א) את המלים הבאות:

"היושב ראש והסגנים יהיו נשיאות".

י. בר-יהודה: לדעתי יש כאן שני ויכוחים ולא אחד. האחד הוא -

האם ייקרא לדבר זה "נשיאות", ואם כן - מעצם.

הדבר הזה נובעת העובדה ש"הנשיאות" מהווה מוסד ולמוסד זה אחריות קולקטיבית.

גם במוסד זה קיים היושב-ראש וקיימים הסגנים אבל נוסף ליושב-ראש והסגנים

ישנו - ה ס ו ד. אם יוחלט כך - כל יתר הדברים טובנים סאליהם.

ברצוני להזכיר שדבר כזה קיים במדינות רבות.

בצ'כוסלובקיה למשל, "הנשיאות" היא הרבה יותר מאשר "נשיאות". ל"נשיאות"

יש ספכויות לפעול ולהחליט בזמן אי-קיום ישיבות, בימי חרום וכו'. את

זאת איני מציע. בפרלמנט האיטלקי למשל, יש יושב-ראש ושמונה סגנים.

לאמיתו של דבר "הספיקר" הוא היחיד שתפקידו הוא "ספיקר" בפובנה הפובהק

של המלה.

כאשר אין "נשיאות" כתוספת - ישנו הדבר השני.

כלומר, הופכים את הסגנים לבונות נוי, אשר ברגעים קשים ליושב-ראש - הם

מרשים לו לצאת לספפר שעות ולא יותר.

ברצוני להזכיר לכם, בעיקר לחברי מפא"י, שבשעה

שניהלו שיחות בירושלים. הפדובר היה אז אם השם פרושו אינסטנציה, או

שבתוך האינסטנציה הזאת יש זכויות מעטדה פיוחדת ליושב-ראש, אבל היתה הבנה

מלאה שזו סוכרחה להיות אינסטנציה.

לדעתי ההצעה הפשוטה ביותר היא "נשיאות",

לא במקום, אלא כתוספת. יש יושב-ראש ויש סגנים - למשל, בנוגע להנהלת

הישיבות ברור שהיושב-ראש הוא הראשון. אם לא הוא - אחר הסגנים. אם יש

צורך בחתימה - החותם הוא היושב-ראש. אם לא הוא - אסגנים. יש שורה

של דברים שהם טבעיים במוסד כזה - לא כולם שווים, יש אחד שהוא יושב-ראש

ויש סגנים.

י. בר-יהודה:

על-כל-פנים, אם לא תקבלו את זאת תצטרכו לקבוע את תחום הפעולה של האינסטנציה הזאת, ותחום פעולתה צריך להקיף דברים יותר כלליים של הנהלת הבית, סדר-היום, כל מיני הכרזות וכו'.

הדברים אינם עמוקים עד כדי כך שאי-אפשר להבין

אותם גם בלי הסברה. השאלה היא רק - האם מוכנים להבין את הצורך לעשות זאת?

צ. יהודה: האם לא יותר נכון לדון בנושא זה בנוכחותו של

יושב-ראש הכנסת? יושב-ראש הכנסת הוא אדם

אשר ממלא תפקיד זה היום, ולדעתי דורש זאת הניסוס שנדון בענין כזה בנוכחותו.

היו"ר י. הררי: ראשית כל אני רוצה שבנוכח זה לא יחשוב איש כרגע

על היושב-ראש ועל הסגנים, ולא יזו מפלגות הם שייכים.

כאשר חבר הכנסת בר-יהודה מדבר, הוא רואה לנגד עיניו את הסגן, יתכן שלו למפלגתו היה יושב-ראש - היה הלך מחשבתו אחר.

אני מציע, שלא חבר הכנסת בר-יהודה ולא חבר הכנסת

צבי יהודה יחשבו מי נמצא בתפקיד היושב-ראש ומי הם הסגנים.

אני נגד "נשיאות" בכל טאדי, מפני שנקונגוסים הציונים

ובכל האספות שהיו לנו לפני שהיה לנו פרלמנט היתה נשיאות; נשיאות זו לא היתה אלא ועדה, שבה היו מיוצגות כל המפלגות ובה היו מתבשלים עניינים, מבלי שיבחנו באופן אובייקטיבי.

אצלנו תפקיד יושב-ראש הכנסת צריך להיות כזה של

שופט בבית-דין עליון, שהוא מעל לכל המפלגות, איננו מעורב בשום דבר ויכול להחליט נגד אותה מפלגה שממנה בא, ומפני שהוא יושב-ראש הוא צריך לשכוח את הכל. במדה שמביטים בצורה כזו על תפקיד זה, צריך לבחור

לתפקיד זה אדם, שמתוך 120 חברי הכנסת, יש לו הנתונים המתאימים ביותר, ויהיה זה אפילו חבר המפלגה ביותר ולא המפלגה הנמצאת בשלטון. בפרלמנט הבריטי למשל, ממשיך "המפיקר" לכהן בתור "מפיקר" גם אם המפלגה ממנה

בא כבר אינה בשלטון, ובאזור הבחירות שלו אין לו מתחרה. הם יוצאים מתוך הנחה שהיושב-ראש צריך להיות אדם ניטרלי ביותר, אובייקטיבי

ובעל מעלות תרומיות ולא קשור עם סיעה זו או אחרת. אם מקבלים קונספציה

זו - כל השאלה של "נשיאות" יורדת מעל הפרק.

י. הררי:

אני, למשל, הייתי גם את הסגנים בוחר לא לפי סדר הסיעות, אלא לפי כושרם. מה תפקיד הסגנים? היושב-ראש חייב להתייעץ עם הסגנים, אבל ההכרעה היא בידי. אחר-כך צריכה להיות איררכיה של סגנים - סגן ראשון וסגן שני, וברגע שהיושב-ראש איננו - הסגן ממלא את מקומו. לסגן יש תפקיד חשוב מאד. אין זה תפקיד שאפשר לבטל אותו. זהו תפקיד מכובד מאד אבל - תפקיד בולרוה. ייתכן שבמשך זמן רב אין לסגן דעה רבה, אבל ברגע שהוא נהפך ליושב-ראש, וברגע שמוטלים על היושב-ראש תפקידים יותר גדולים - הסגן הוא המועמד הראשון לתפקיד זה.

אני נגד "נשיאות". אני בעד הגדרת תפקיד הסגנים, ולא להשאיר זאת לשרירות לבו של היושב-ראש - אם ברצונו להתייעץ, הוא מתייעץ, ואם אינו רוצה להתייעץ - אינו מתייעץ.

אני מאד בעד הוצאת המקצוע הזה מן המפלגות, אי-הפיכתו לוועדה, מפני שברגע שהופכים את "הנשיאות" לגוף בתור גוף - עלינו לבנות אותו בצורה אחרת לגמרי. יש בעיה של קואליציה ואופוזיציה, קואליציה באמנה וקואליציה בלתי-נאמנה. דבר זה יגרור אותנו לדברים כאלה שהם מאד מאד לא לכבוד הכנסת.

אני מאד בעד ריכוז כל התפקידים בידי אדם אחד. ברגע שאדם זה איננו, נעדר או חולה, - מתרכזים כל התפקידים האלה והסמכויות בידי ממלא מקומו. אמנם, מצער שעד אשר הוא נהפך ליושב-ראש יש לו רק תפקיד מיייעץ.

אני איני מציע לחכות ליושב-ראש הכנסת. אני תמיד העבודה שמח לשמוע את דעתו אבל/בוועדת הכנסת תיהפך, אם תמיד נחכה ליושב-ראש, לצורת עבודה כזו שלא נוכל לעשות שום דבר, כי כל עבודתנו קשורה ביושב-ראש הכנסת וביושבי-ראש הועדות.

ז. יהודה:

הצעת חבר הכנסת בר-יהודה תגרור אחריה דבר המרחיק לכת במדה רבה יותר מאשר חבר הכנסת בר-יהודה מציע כרגע. קודם כל, כתוצאה מהחלטה על "נשיאות" - נצטרך להרחיב את המוסד של "נשיאות". ואז - מה ההבדל בין ועדת הכנסת, שהיא סכרונת את עבודת הכנסת, ובין "נשיאות", ועדה כזו; שאינה יכולה אלא לעכב את עבודת הכנסת. לדעתי למדנו הפסיון שרכשנו במשך התקופה שהכנסת קיימת, שאננו בשיטה נכונה.

צ. יהודה:

אין לנו שום יסוד לוטר שהסדר שנהגנו בו עד עתה, פוגם במשהו את מהלך עבודת הכנסת. לכן, אני מציע שנחליט בישיבה זו להשאיר את המשטר הקיים של יושב-ראש וסגנים, כפי שהוא היה עד עכשו, ולהכין תקנון שיקבע את סמכויות היושב-ראש והסגנים. (ד. בר-רב-האי: ישנו כבר סעיף שדן בעניין זה בתקנון).

ש. כ"ץ: איני רוצה להכנס כרגע לויכוח בנוגע ל"נשיאות"

או "סגנים" בצורתם הקודמת. אני רוצה להציע

דבר חדש לגמרי - הרחבת המסגרת. "נשיאות" הכנסת צריכה להבטיח גם בצורתה החיצונית וגם בהרכבה את הזכויות של כל הבית, ודבר זה יכול להעשות רק על-ידי כך שכל גונוי הבית, עד כמה שאפשר, יהיו מיוצגים באופן ישיר ב"נשיאות". על-כן אני מציע ש"הנשיאות", ואינני נכנס כאן לפרטות על "נשיאות" תהיה מורכבת מ-5 חברים.

הי"ר י. הררי: זאת אומרת שלך לא חשוב אם השם יהיה "נשיאות"

או "יושב-ראש וסגנים" בלבד שיהיו בה 5 חברים.

י. קוטווי: הצעת חבר הכנסת כ"ץ פרושה - הפיכת "הנשיאות"

למוסד פרלמנטרי רגיל המורכב אצלנו לפי

הפרינציפ של יחסי הכוחות. ז.א. שהפונקציה הזאת, שלמרות שיש אצלנו מפלגות רבות צריכה להיות מעל לכולם, גם מבחינה פורמלית וגם מבחינה מהותית - תהפך למוסד פרלמנטרי רגיל. מתוך כך אי-אפשר לקבל את ההצעה הזו, מפני שמלכתחילה קבענו את התפקיד הזה כתפקיד שאין לו כל קשר עם תהליך החיים הרגילים הפרלמנטריים שלנו בכנסת - ובצדק עשינו כך - וינסה יושב-ראש אחד לחרוג ממסגרת זאת ולשמש רק מפלגה אחת, או קבוצת מפלגות המהווה קואליציה - והוא לא יוכל לשמש בתפקידו כיושב-ראש אפילו שבוע אחד.

אנחנו יודעים שבנית זה, למרות שאנחנו פרלמנט

צעיר, למעשה אנו חיים כבר באטמוספירה של אמון ביושב-ראש מפני שהיושב-ראש

והסגנים, כאשר הם מטלאים תפקיד יושב-ראש - הם באי-כח כל הבית.

הצעת חבר הכנסת כ"ץ אינה אפשרית. אשר לדברי

חבר הכנסת בר-יהודה בדבר פרלמנטים ששם יש נוהג כזה - שם הנשיאות היא

י. קוטווי:

בעלת סמכויות הרבה יותר רחבות מאשר יש כיום לוועדת הכנסת.
מתוך אותה הנחה יש כחייגו כמה תפקידים שאם אפשר
לחלק אותם. למשל, לא יכולים להיות שני נשיאים. ישנם תפקידים שאדם
נבחר להם על-פי איזה פרינציפ מסוים, אבל לאחר שהוא נבחר לתפקיד -
אחריותו אינה מתחלקת. גם יושב-ראש הכנסת שייך לאותו סוג אנשים
שאחריותם אינה מתחלקת. עלינו, אמנם להגדיר את סמכותם של הסגנים.
אני מגדיר אותה כך: לסגן אין כל סמכות כל זמן שהיושב-ראש אינו.
כשהוא בא במקום היושב-ראש - יש לו כל הסמכויות. הסגן הוא האיש
המועמד לכהן בתפקיד בו מכהן היושב-ראש, ולרכז בידו את האחריות
הבלתי-מתחלקת.

אמרו פה צריך לקבוע סמכויות של הסגנים. אני מסכים.
אבל, למעשה, היושב-ראש ושני הסגנים הם אינסטנציה מסוימת להתייעצויות,
אבל ההכרעה תהיה בידי היושב-ראש - הוא אחראי כלפי הבית, הוא אחראי
כלפי ועדת הפרושים, הוא אחראי כלפי ועדת הכנסת. אם זה לא יעשה -
אי-אפשר לבוא בחביעה ליושב-ראש, כי לא ניתן לא הכוח להכריע. אין זה
דבר קל כל-כך ופשוט להכריע.

לדעתי אנו צריכים להשאיר את המצב הקיים של יושב-ראש
ושני סגנים והם למעשה מהווים קולגיום הדואג לטדרי הבית, אבל לא לפי
הצבעות. אבל אם מעמידים את השאלה הזאת באופן ברור - ברור שבענין
שה אין הצבעה, היושב-ראש מכריע ועליו אשן "בעל-בית" - ועדת הפרושים
וועדת הכנסת.

א. ציזלינג: אני סובר שבכל מקום שאפשר להטנע משיקול יחיד - טוב
להטנע ממנו. רק בפיקוד הכרחי שיקול יחיד. ברגע

מכריע בכנסת, בזמן הישיבה, לא צריכה להיות התייעצות, ולא הכרחית
התייעצות, היושב-ראש באותה ישיבה הוא המחליט. לאחר הישיבה יכול
להיות ערעור. אבל, בין ישיבה לישיבה, ובענינים הקשורים בהנהלת
העבודה יש גרמיום. - זה לטובת הענין, זה טובע טענות, זה צריך
לעסוק במסגרת יותר רחבה. אני בעד "נשיאות" ואין כל חשיבות כרגע
מה יהיה מטפר הסגנים - את זאת תקבע הכנסת מדי פעם בפעם. ברצוני
לקבוע שבמועצת המדינה הזמנית היתה נשיאות. ז.א. היה תקדים, ותקדים
זו שובה מבלי לקבל על-כך החלטה - לא לפי סדר התקדימים המקובל אצלנו.

ד. בר-רב-האי:

ברצוני להעיר שלוש הערות בקשר לזה:

(א) קביעת נשיאות כפי שנאמר פה - פרושו יצירת גוף חדש. גוף דורש שקול של יחסי הכוחות. גוף כזה אינו יכול להיות קטן. אם יוצר גוף כזה, הוא יחסל למעשה, ב-80% את עבודת ועדת הכנסת.

(ב) בקשר למספר הסגנים - התקנון משאיר את קביעת מספר הסגנים לכנסת. בזמן הדיונים בוועדת התקנון ראינו לפנינו כל הזמן את הכנסת לא כפי שהיום, בהרכב הכוחות הנוכחי והחלטנו לא לקבוע את מספר הסגנים בתקנון.

(ג) ראשות הכנסת, לפי דעתי, אינה ניתנת לחלוקה, ואין כמותי פה שיתנסה במושג זה של סגן. ישנה שורה שלמה של מוסדות בהם כיהנתי כסגן יושב-ראש. אם היה לי מזל, והיושב-ראש נעדר הייתי יושב-ראש בכל מאה אחוזים. אם הוא חזר - הייתי ככל אחד מהחברים. זהו תפקיד מכוון עם סלא הסמכות בזמנים מסוימים, ואם אפש סמכויות בזמנים אחרים.

ש. כ"ץ: אני מסכים לקבל את הסדרת חבר הכנסת בר-רב-האי בענין מספר הסגנים.

הי"ר י. הררי: אני מעמיד להצבעה את המס' 4 בתקנון בלי התוספת ועם התוספת.

ה צ ב ע ה

ברוב של 8 קולות נגד 6 בתקבלה התוספת שהוצעה ע"י חבר הכנסת י. בר-יהודה: "הי"ר והסגנים יהיו נשיאות".

ה ח ל ט ה

סעיף 4א בתקנון ינוסח כדלקמן:

(א) היושב ראש והסגנים במספר שייקבע ע"י הכנסת ייבחרו בבחירות חשאיות של חברי הכנסת. היושב-ראש והסגנים יהיו נשיאות".

ד. בר-רב-האי: אני שומר לי זכות להסתייג כשיובא התקנון לכנסת.

הלו"ר י. הררי: קבלתי מכתב חתום על-ידי חברי הכנסת ציזלינג וגורי בענין ועדת החנוך שאינה מתכנסת בגלל העדר היושב-ראש. בקשר לכך הזמנתי את חבר הכנסת רוקח, יו"ר סיעת הציונים הכלליים. עד כמה שאני מבין אין מערערים על מחלתו של חבר הכנסת ספיר.

א. ציזלינג: בחלק אחד של מכתבי איננו יכולים לדון שלא בנוכחותו של חבר הכנסת ספיר. לכן אני מציע לעסוק רק בענין השני: סדר קביעת ישיבות. לא הייתי מקפיד כל כך לולא עמדנו במצב זה, שזהו כבר השבוע השלישי שועדת החנוך אינה מתכנסת. אינני עומד כעת על הכוונה של אי-הזמנת הועדת לישיבה - על זה אמרתי כבר שאין לדון שלא בנוכחותו של חבר הכנסת ספיר. אנו היום כבר ביום 21 לפברואר, ב-31 למרץ יוצאת הכנסת לפגרה וצריך להפעיל את חוק החנוך. השר מעביר את הדברים בקשר עם דיוני הועדה. כיצד יכול לקרות שהועדה לא תפעל מפני שהיושב-ראש שלה איננו. זהו דבר בלתי-אפשרי.

אני, קודם כל, מבקש בקשר לענין הקונקרטי, שמתן החלטה

כי מזכירות הכנסת תכנס את ישיבת הועדה והועדה תנהל את עבודתה. בשבוע שעבר הודענו לסיעת הציונים הכלליים שבמקרה שחבר הכנסת ספיר אינו יכול לבוא, יכול לבוא חבר אחר מסיעתו. ישנם גם תקדימים ומקרים שלא הקפידו על זה שממלא מקום היושב-ראש יהיה מאותה מפלגה שאליה שייך היושב-ראש הנעדר. בוועדת הכלכלה למשל, שימש במקום יושב-הראש הקבוע שלה ס. באדר, חבר סיעת מפ"ם, א. חושי, חבר סיעת מפא"י. על כל פנים, עבודת הועדה צריכה להמשיך. בשבוע שעבר ביקשנו מאת יושב-ראש הכנסת לכנס את ועדת החנוך והוא הפנה אותנו אל ועדת הכנסת. אני מבקש על-כן מועדת הכנסת לתת הוראה למזכירות לכנס את ועדת החנוך.

מכיון שנתעוררה השאלה לא צריך להגיע לכלל סכסוך, ואני

מציע שתקבענה תקנות או שייקבע סגן קבוע שימלא את מקומו של יושב-ראש הועדה במקרה שהנ"ל נעדר. או שנאמר כך: בישיבה ראשונה שהיושב-ראש מבטלה או אינו קורא לה, מאיזו סיעה היא - רשאי רוב חברי הועדה לדרוש את כנוסה. אם הישיבה אינה מתכנסת רצופות בפעם השניה - רשאי שלישי חברי הועדה לדרוש את כנוסה. כמובן שאין להתחשב ולא צריך לכנס ישיבה שאינה הכרחית.

צ. יהודה: אני מציע: א) סגנים ליושב-ראש הועדות

ב) כל ישיבה תקבע את הישיבה השניה שלאחריה.

בדרך זה נעטמע את הפרוצדורה המסובכת של "רוב חברי הועדה" או "שליש חבריה

י. רוקח: היושב-ראש אמר שהזמנתי הנה כאורח, אודה על האמת שאיני יודע כבר לאיזו ועדות אני שייך. אם היושב-ראש יסכים, אני ארשה לעצמי לגמור את דברי בהצעה כאילו הייתי חבר ועדת הכנסת ולא אורח.

לדעתי צריכה ועדת הכנסת להכין תקנון לוועדות והייתי מבקש את חבר הכנסת ציזלינג לא להכין על רגל אחת תקנון לוועדות. עבודת הועדות אינה פחות חשובה מאשר עבודת מליאת הכנסת, כי רוב עבודת חברי הכנסת היא בוועדות. באנגליה למשל ישנו תקנון הקובע שכל העיריות יש ישיבות פעם בחודש. פה לא ידוע, למשל, מה זמן ישיבת ועדה. ועדת הכספים יכולה לשבת פעמיים, שלוש וגם ארבע פעמים בשבוע, ואם יושב-ראש הועדה יהיה חולה - יבוא אחר במקומו. אני מציע לוועדה למנות ועדת משנה שתכין תקנון. אני גם מבקש לא לדבר על כוונות. ידוע לי שגב' פרטיץ מטרה הרבה מזמנה לוועדות הכנסת. כידוע לך, חבר הכנסת ציזלינג, אנו טעונינים מאד בענין זה, אך לצערנו, בשבוע האחרון נוצרה קואליציה חדשה - קואליציה של מחלות ומתוך 7 חברי הסיעה נשארו רק שניים. קשה לנו מאד ובעיקר שחברי בסיעה ואנכי רוצים להשתתף באופן ער בישיבות הועדות. כאשר חלתה הגב' פרטיץ, מנינו את חבר הכנסת ספיר ולא היה לא קל לבוא לישיבות הועדה אבל - הוא בא. גם עכשו אנו מוכנים לשלוח חבר אחר במקומו, אבל לא השבוע. אני מציע לקיים את ועדת החנוך סחר ולדון בה רק בשאלות רגילות, לא דחופות, ולקבוע ישיבה שניה ליום ב' הבא - כלומר הבדל של 3 ימים - ולישיבה זו יבא בא-כוח סיעת הציונים הכלליים. אני מתחייב שלישיבה הבאה ביום ב' יופיע בא-כוחנו.

פ. אילנית: את הצעת חבר הכנסת רוקח לקבוע תקנון לוועדות - אפשר לקבל. אשר להצעת חבר הכנסת צבי יהודה בדבר כנוס ועדת החנוך - הצעה זו אינה פותרת את הבעיה, היות וישנן ישיבות קבועות והחברים סוזמנים לישיבות על-ידי יושבי-ראש הועדות. אם החברים אינם מקבלים את ההזמנות הם אינם יכולים לקבוע את הישיבה הבאה. פה קרה מקרה - ויכול תמיד לקרות מקרה - ועלינו למצוא דרך למנוע מקרים כאלה להבא. עלינו לסיים את ענין החנוך (י. רוקח: היה גם שר חולה במשך שלושה חדשים). ישנם כאן דברים העומדים טעללסחלתו של אדם אחת, ויהיה זה אפילו שר. יחד עם זאת עלינו לקבוע כלל שהועדה מתכנסת במועדה לישיבתה השבועית, ואם יש חבר אחר מסיעת היושב-ראש הוא מנהל את הישיבה, ואם לאו - הדברים שאינם סובלים רחוי נדרנים גם בלי חבר אותה מיטה.

היו"ר י. הרדי:

אני מציע לדון כרגע בענין ועדת החנוך
סחר ולא בענין התקנון.

י. בר-יהודה:

לדעתי עלינו להחליט כעת בענין הכללי ולא
בסקרה הקונקרטי. גם בוועדת החוקה וגם ב"חד
הועדות דרוש, בוסף לקונסטטוטוציה, שכל. וכאשר, לפי הקונסטטוטוציה, תכנס
הועדה, יהיה לה די שכל להחליט מה יש לדחות ומה אין לדחות. על זאת
לא ועדת הכנסת צריכה להחליט, אלא כל ועדה וועדה, כי אנחנו איננו ברי-סמכא
להחליט אם הענין דחוף או לא.

אשר להצעת חבר הכנסת צבי יהודה, ברצוני

ללכת בעקבותיו ולהציע את הצעתו בצורה אחרת במקצת. לדעתי עלינו לקבוע:
(א) כל זמן שיש מליאת הכנסת - כל שבוע מתכנסת הועדה; (ב) על תוספת ישיבה
יכולים להחליט רק בישיבה; (ג) על ביטול ישיבה אפשר להחליט או בישיבה
או בהסכמת הצי מחברי הועדה.

אשר לסגן ליושב-ראש הועדה, אינני רוצה להביא

לידי כך שיתעורר וכוח בין הסגן והיושב-ראש.

לדעתי שלושה דברים אלה הם פשוטים ואלמנטריים

החלים על כל הועדות.

ד. בר-דב-האי:

אני אינני רואה צורך לקבוע בתקנון או בישיבה

זו שעל כל ועדה להתאסף מדי שבוע. דבר זה

תלוי בוועדות ובצורך שיתעורר מדי פעם.

הבעיה שהתעוררה פה היום היא בעיה אחרת - מי רשאי

לקרוא לישיבת הועדה בזמן שהיושב-ראש, מאיזו סיבה שהיא, נעדר. היו כבר

מקרים כאלה, אבל הם לא גרמו לנו כל קשיים. ישיבות הועדות היו מתקיימות.

היה מקרה כזה בוועדת הכלכלה וגם בוועדה שלנו - ולא התעוררו כל חלוקי דעות

בענין זה. לדעתי יש להפריד בין שני סיני מקרים: (א) כשהיושב-ראש מודיע

שהוא ייעדר ועושים סדורים; או (ב) שהיושב-ראש חלה ולא בא. לפי עניות

דעתי אם היושב-ראש לא בא - הישיבה אינה מתקיימת.

אני מציע שנחליט שבכל מקרה שיש צורך לקרוא לוועדה,

לא פחות משליש חברי הועדה דורשים לכנס את הועדה - אושב-ראש הכנסת

מכנס את הועדה.

מישהו הציע כאן לקבוע סגנים ליושב-ראש הועדות.

כרגע אין אצלנו אינסטיטוציה כזאת - יתכן שיש צורך ליצור אותה.

ד. בר-רב-האי

לדרוש לכנס את הועדה - תחול החלטה זו אם על הענין הקונקרטי של ועדת החנוך.

א. רזיאל-נאור:

אני רוצה רק לדבר על הישיבה הקרובה, מבלי

להכנס לעיקרון. העבודה בוועדת החנוך סבלה

ממחלחול של השר ועכשו, ביום בו מתכנסת ועדת החינוך, מתקיימת ישיבת הממשלה.

אינני רואה ~~בזה~~^{בזה} כבוד נתקדם מחר בלעדיו. מכיון שבשבוע שעבר דובר כאן על

התאמה מחודשת של זמני הישיבות, טעמי מציעה שבשבוע הבא לא תהיה ישיבה רגילה,

אלא שיש ישיבת הועדה חתומים בצורה כזאת שגם השר יוכל להשתתף בה.

א. ציזלינג:

אמרתי שאני נמנע מלהטיל האשמות שלא בנוכחותו

של חבר הכנסת ספיר. גם עכשו לא אכנס לפרטים -

אני תובע שדבר זה ייעשה בנוכחותו של חבר הכנסת ספיר.

אין זה ענין שקרה איזה טקרה של מחלה - הוא חלה

וביטל את הישיבה. אין זה מתפקידו לדון מה תעשה ועדת החנוך. ועדת

הכנסת אינה נותנת הוראות לוועדות. ועדת הכנסת צריכה רק לקבוע את האפשרות

שחברי הועדה יתכנסו. הם אינם יכולים להתכנס בעצמם. חבר הכנסת גורי

ואנוכי בקשנו טאט יושב-האש הכנסת לכנס את הישיבה שבשבוע שעבר ולתת הזדמנות

לציונים הכלליים להשתתף - הוא לא עשה זאת מפני שלא רצה, כנראה, ליצור

תקדים מבלי שתחליט על-כך ועדת הכנסת.

בסקרה זה אני תומך בהצעתו של חבר הכנסת בר-רב-האי,

ואני מבקש הוראה ברורה שמחר תתכנס ועדת החנוך וועדת החנוך תחליט. אני

מאשים את הממשלה גם כן, אבל זה אינו שייך לנו. הועדה עברה בלי השר.

בענין הדרון יש דיונים בוועדה הנמשכים כבר שני חודשים. היתה ועדת טשנה

שהגב' פרסיץ השתתפה בה. היו בה חלוקי דעות ויש לסכם אותם ולהחליט בהם.

אינני מציע שנחליט פה בטה צריכה מחר ועדת החנוך לדון. אני מיעץ לחבר

הכנסת רוקח, שהוא או חבר אחר מסייעתו ישתתפו מחר בישיבת הועדה - יש להם

בודאי דעה קבועה. בוכוח זה הספיקו כבר להשתתף הגב' פרסיץ וחבר הכנסת

ספיר. אני מבקש לכנס את הועדה ובקשה זאת באה מרוב חברי הועדה.

היור' י. הררי:

ברצוני לדבר עוד החלטה כללית לגבי כל הועדות.

אני מציע להפריד בין הענין של ועדת החנוך ובין

קביעת עקרון כללי. גם לאחר הצעת חבר הכנסת בר-יהודה בדבר בטול ישיבה

אין כל טפק שצריך לתת סמכות ליושב-ראש לנטל ישיבה. הענין של דרישה

היו"ר י. הררי:

לקבוע כללים. את כל הכעיה הזו יחד עם הצעתו של חבר הכנסת רוקח, אני מציע להעביר לוועדת המשנה לענייני תקנון. אסן הצעתי היא שלא נחליט היום ולא נצביע על הענין הכללי, כי אם נדון רק בענין של ועדת החנוך. אם חבר הכנסת בר-יהודה מסכים לכן - לא נצטרך להצביע.

ה ח ל ט ה

מעבירים לוועדת המשנה לענייני תקנון קביעת תקנון לוועדות.

היו"ר י. הררי:

אשר לוועדת החנוך יש לפנינו שלוש הצעות:

(א) הועדה תתכנס עם יושב-ראש שסיעת הציונים

הכללים תקפץ לה, והישיבה תהיה חוקית וכל החלטותיה חוקיות;

(ב) הצעת חבר הכנסת רוזיאל-נאור לא לכנס ישיבה.

(ג) לקיים ישיבה שלא תדון בענין מועצת החנוך

מתוך הודעה שבשנוע הבא ישתתף בישיבת הועדה בכ סיעת הציונים הכלליים.

ט. אילנית:

על ההצעה השלישית לדעתי לא יכולה ועדת החנוך לבחליט.

ד. בר-רב-האי:

אם כך הדבר, ברצוני להציע שועדת הכנסת תבקש

סיושב-ראש הכנסת להזמין לישיבת את ועדת החינוך

בהתאם לבקשת רוב חבריה. הועדה תחליט על מה היא דנה.

ז. יהודה:

אולי בכלל כדאי שאנחנו לא נחליט דבר בענין זה,

אלא נפנה את חברי ועדת החינוך ליושב-ראש הכנסת.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: הם פנו אלי ואני לא רציתי ליצור תקדים והעברתי

את הענין לוועדת הכנסת.

י. רוקח:

אני מבקש אתכם להיות פרקטיים. אין זה רק ענין

שראשות הועדה נמצאת בידי הציונים הכלליים,

אלא ידוע שבענין זה יש תסבוכת ולא יצאו מתסבוכת זו על-ידי חטיפת

העניינים. אין מה לחשוש - אף ילד לא ישאר טחוף לכתל בית-הספר.

אני מבקש אתכם לקבוע ישיבה לשנוע הבא ואני מתחייב שאני אבוא

אני רוצה שתהיה שם של אילנית

י. קוסובי: חברי ועדת הכנסת אינם יודעים את פרטי העניין, ואם כל חברי ועדת החנוך דורשים לכנס ישיבה, ודאי העניין דחוף. חבר הכנסת רוקח יכול להפנות את בקשתו לוועדת החנוך והיא תחליט אם להענות לה או לדחותה.

י. ברץ: אני מציע להחליט "שועדת החנוך מתכנסת מחר וועדת הכנסת מטליצה בפניה על קבלת בקשת חבר הכנסת רוקח".

י. בר-יהודה: ברצוני לומר שלו הייתי חבר בוועדת החינוך הייתי מתחשב מאד בבקשה מלווה בהבטחה, כמו של חבר הכנסת רוקח. אני מסכים שנאמר שועדת הכנסת מעבירה לוועדת החינוך את בקשת חבר הכנסת רוקח.

היו"ר י. הררי: אני מציע לחבר הכנסת ברץ לומר על המלה "מטליצה".

ה ח ל ט ה

יושב-ראש הכנסת ייכנס מחר, יום ר', 22.2.50, את ישיבת ועדת החנוך, וועדת הכנסת מעבירה לוועדת החנוך את בקשתו של חבר הכנסת רוקח בשם סיעתו.

דיון בשאלתה שהגיש חבר הכנסת לביא לשר האוצר בענין משכורת חברי הכנסת/ היו"ר י. הררי: זכור לכם שחברת הכנסת עדה מימון התחייבה בזמנו להזמין את חבר הכנסת לביא לברור בוועדה זו, בקשר עם שאלתה שהגיש לשר האוצר.

ש. לביא: השאלתה ידועה לכם וכן גם תשובת שר האוצר. אני איני מסתפק בתשובת שר האוצר ומבקש מאת ועדת הכנסת להעמיד על סדר-יומה את העניין הזה, שאם לא כן אני עצמי אעמיד שאלה זו בסדר-יומה של טליאת הכנסת. אני אשמח מאד אם תקבלו את הצעותי כדי שלא אצטרך להביא את ענין משכורת חברי הכנסת למליאת הכנסת, לא רק מפני שאינני מעוניין בפרסום, אלא מפני שאיני רוצה להופיע בחור צדיק. הצעותי הן:

ש. לביא:

- (1) הסכום היסודי הוא 70 ל"י. אני יכול להסכים ל-75 ל"י, אבל למעשה, לאחר ההורדות, משכורת חברי הכנסת היא 70 ל"י.
 - (2) אין משלמים בעד בן הזוג המרוויח.
 - (3) כשבן הזוג ספויח משלמים רק חצי הסכום עבור הילדים.
 - (4) כל התוספות בכללן לא תעלנה על סכום של 25 ל"י.
 - (5) הוצאות אש"ל לא תעלנה על 18 ל"י. מפני שאנחנו עסוקים בעבודת הכנסת רק 12 יום, והיינו לירה וחצי ליום.
 - (6) בענין ההוצאות המיוחדות שנקבעו כעת לאחר ההעברה לירושלים - אני מדבר מתוך בסיון - התוספת לאלה הגדים בצפון לא צריכה לעלות על 6 ל"י לחודש. ואלה הגדים בתל-אביב יקבל אותו סכום שקבלו הירושלמיים בשעתו.
 - (7) ציר הנעדר משיבות הכנסת במשך חודש ימים, שלא מטעמי בריאות לא יקבל משכורת עבור אותו חודש.
 - (8) ציר המשתתף לעתים רחוקות בשיבות הכנסת יוחלף באחד. (ייתכן שהצעה זו אינה שייכת למשכורת)
 - (9) חס הכנסה משתלם לא מ-70 ל"י אלא מכל סכום הכסף שחברי הכנסת מקבלים מלבד הוצאות אש"ל.
- אלה הן הצעותי וברצוני שתדונו כאן בענין זה.
- באם לא יוחלט כאן, אדרוש להביא את הדיון לכנסת.
- י. בר-יהודה: אמנם יש לי רצון להסביר לחבר הכנסת לביא שהוא טציע תקונים לדבר שהוא לא הסריח את עצמו לקרוא, או - לא הבין את אשר קרא.
- אבל, בקשתי את דשות הדיבור לסדר. בין 9 הסעיפים שהציע חבר הכנסת לביא יש רק 2 השייכים לענין המשכורת ובהם יש לדון לא כאן, אלא בוועדת המשנה לעניני משכורת. אלה הם שני הסעיפים בנוגע לבן-זוג עובד ולילדים של בן-זוג עובד. אני מציע להעביר את שתי ההצעות האלו לוועדת המשנה לעניני משכורת, שהיא תדון בהן ותביא לנו את הצעותיה, ללא כל קשר אם כן שחבר הכנסת יביא הצעה לסדר-היום או לא. אשר ליתר הסעיפים - אני מציע לא לדון. אנחנו דנו והחלטנו את אשר החלטנו. איני מציע לנהל ויכוח לעצם הענין, כי רק לפני שבועיים דנו והחלטנו.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: זכותו של כל חבר כנסת היא להציע הצעות

כפי שהוא חושב לנכון. אני הבאתי

את העניין הזה בפני ועדת הכנסת, היות הוא שייך לכל חברי הכנסת. מצאתי לנכון לשוחח על עניין זה בוועדת הכנסת, לפני שתפורסם השאילתה. אני מציע, למרות שדנו כבר בעניין ההוצאות, להקדיש זמן מסוים לדיון בשאלה זו, כי אני חושב שבד"א יותר, לגבי השקפת לביא שישוחחו על עניין זה פה בוועדה, לפני שיועבר למליאת הכנסת.

פ. אילנית: ברצוני לומר שבאופן פרופורציונלי

הקדשנו זמן רב לעניין המשכורת, ולא

ייתכן, לאחר שסיכמנו כבר, שיבואו ויעדערו על הפרינציפ. זכותו של כל חבר, אם הוא רוצה בכך, לעדער על-כך במליאת הכנסת.

י. קוטווי: לדעתי מספיק שחבר הכנסת לביא רוצה בברור כדי

שועדת הכנסת תיענה לבקשתו. איצ'י מרגיש

את עצמי פושע שאני פוחד מברור במליאת הכנסת, אבל מצד שני, לא רצוי לנו ברור במליאת הכנסת. מבחינה פורמלית ברור שאנחנו יכולים להגיד לחבר הכנסת לביא: אתה חבר הכנסת - תגיש הצעה לסדר-היום ונגמר.

ג. ניר - סגן יו"ר הכנסת: ברצוני להפנות את תשומת לב חברי הועדה

לצד הפורמלי שבעניין זה. לכל הצעותיו

של חבר הכנסת לביא יש שני צדדים - הצד החוקי, והצד ששייך להחלטות ועדת הכנסת. למשל, תשלום עבור בן-הזוג העובד, ותשלום עבור ילדים אם בן-הזוג עובד - זה עניין של חוק; ומאידך, הענקות של 20-40 ל"י - אלו הן החלטות של ועדת הכנסת. באופן פורמלי יש לכל חבר כנסת יוזמה תחוקתית והוא יכול להגיש לכנסת הצעת-תקון חוק. עלינו לחלק את ההצעות: מה ששייך לחוק - יש לטפל בו כבהצעת חוק; ומה ששייך להחלטות ועדת הכנסת - תטפל בזה ועדת הכנסת.

היו"ר י. הררי: יש לפנינו שתי הצעות: א) של יושב-ראש

הכנסת שנדון בעניין זה בהזדמנות הקרובה;

ב) להעביר הצעות ב' ו-ג' של חבר הכנסת לביא לוועדת המשנה לענייני משכורת

(הצעת י. בר-יהודה). ישנה הצעה שלישית: להצביע להצבעה את הצעת חבר

הכנסת בר-יהודה בישיבה הקרובה, היות ויש לנו דברים דחופים יותר.

י. קוסווי: אני מציע לדחות את ברור שאלה זו לישיבה הקרובה.

ה ח ל ט ה

המשך ברור שאלה זו נדחה לישיבה הקרובה.

ש. לביא: אני מבקש מכם להודיע לי מתי יתקיים הברור, כי אני

עומד לעזוב את הארץ בעוד חודש ימים בערך.

הדיון על דו"ח ועדת החוקה חוק ומשפט:

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: בדיון על החוקה נרשמו עוד 28 נואמים.

אתמול כאשר הוחלט, בהסכמת הממשלה,

שיתקיים דיון על מצב החינוך העממי, שאל אותי חבר הכנסת רוקח - מתי?

לא יכולתי לענות לו כי הייתי כבול להחלטת ועדת הכנסת שהויכוח על החוקה

הוא רצוף ובלתי-מוגבל. עלינו לקבוע כאן איזה שהיא הגבלה לויכוח על

החוקה כי בסדר-היום עומדים 12 סעיפים מלבד ענין החינוך העממי. בין

הסעיפים האלה נמצאים כמה חוקים שעלינו לאשר לפני ה-28 לח.ז. אם נגביל

את זמן הוויכוח - ינסחו הנואמים את דבריהם בהתאם להגבלה; נוסף לזאת

אם נפסיק את הויכוח כעת ונחדשו לאחר זמן נזקק את רמת הויכוח. עלינו

לקחת בחשבון שבסוף חודש פברואר יובא התקציב לכנסת ואם נמשיך בויכוח

בלתי מוגבל לא נצא מהתסבוכת הזאת. לדעתי לא יקרה כל אסון אם הדיון

על החוקה יתחדש רק לאחר הפגרה.

אני מציע:

(א) הפסקה זמנית של הדיון על החוקה;

(ב) להגביל את זמן הנואמים בענין זה

ל-20 רגע לכל נואם

(ג) לקבוע זמן לויכוח על החינוך.

י. רוקח: ברצוני לתת ליושב-ראש שלנס טבלה.

אני מציע להתקציב לכל סיעה, בענין החוקה,

מחצית שעה עד שעה. אם אנו נפסיק עכשו את הדיון על החוקה - לא נחזור

אליו, אלא בחודש פפטמבר. והנה הטבלה: התקציב יכנס במרץ. תהיה קריאה

של שר. זה יקח לכל הפחות שעה. בשבוע שלאחר הקריאה הזאת נדון בתקציב,

כי יש הסכמה בוועדת הכספים לא להכנס לדיון כללי סיד. התקציב יחזור

מהועדה במאי, ובסדשים מאי-יוני נדון בתקציב ויצא שלא נדון בחוקה לפני

י. רוקח:

להתחיל בדיון על החנוך העממי, ובמשך השבוע הבא נסיים את הדיון בחוקים.

מ. יערי:

אני מסכים לצמצם את זמן הנואמים ל-20

רגע, אבל איני מסכים שהויכוח יסות

בדרך. אחרת, החשבון של חבר הכנסת רוקח הוא נכון. המבייש אהיה אם

הויכוח יסות בדרך. אם יש עניינים דחופים אפשר להפסיק לשבוע ימים

את הדיון בחוקה, לסיים את כל העניינים הדחופים, ואחר-כך לחזור לדיון

על החוקה - אבל, לפני הפגרה.

י. ב-יהודה:

ברצוני לומר ליושב-ראש הכנסת ולועדת הכנסת

שבכדי שנעשה זאת כל המלאכה הדרושה יש צורך

שנקפיד על כך שבשבוע הבא תהיו 3 ימי ישיבות, ושהישיבות תתחלנה בשעה

3 ויתכן שתגמרנה בחצי שעה יותר מאוחר. בצורה זו נוכל לסיים בשבוע

הבא את הכל.

אני מציע שהיום יימשך הויכוח בענין החוקה

ו"ידחפו" היום לתוך הישיבה כל מה שאפשר. אני מסכים שהיום לא תהיה

הפסקה וכל נואם יקבל 20 רגע. אם ישבו מ-4 עד 10¹/₂ - 11, ז.א. 7 שעות,

ידברו 21 איש. אני מציע לסגור את הרשימה לאחר 28 הנואמים שנרשמו.

בשבוע הבא אפשר במשך יומיים לסיים את כל העניינים הקטנים ואח"כ שוב

לדון בחוקה, לסיים את הדיון ולהצביע. (י. שפרינצק: עד להצבעות יש

עוד זמן). לי נדמה שמדברים על מנת לפכם. נאום ראש הממשלה אינו

סיכום הכנסת! (י. שפרינצק: איש אינו אומר שנאום ראש הממשלה הוא סיכום

הכנסת). אם מישהו אמר כאן שאנו מפסיקים כעת את הויכוח וחוזרים אליו

בספטמבר, פרוש הדבר - נאום ראש הממשלה כסיכום הכנסת.

מ. נורוק:

אני מציע: א) לא לדחות את הויכוח;

ב) להגביל את זמנו של כל נואם ב-15

רגע.

י. קוסובי:

אני מצטרף לדברי חבר הכנסת י. ב-יהודה.

א. מזור: עוד לפני שבוע בקשתי להפסיק את הויכוח על החוקה ולעבור לסדר-היום, כי ישנם עניינים רבים שאינם סובלים דחוי. אנשים אינם מקשיבים לנאומים בלאו הכי, כי אין מדברים כבר בכלל על החוקה. אני מצטרף לדעתו של חבר הכנסת בר-יהודה, וכן הנני מצטרף להצעתו של הרב נורוק להקציב 15 רגע לכל נואם.

ש. כ"ץ: אני מסכים להצעתו של חבר הכנסת מזור להפסיק את הדיון, היום, ולעבור לעניינים אחרים. אני מציע להקציב לכל נואם חצי שעה. לדעתי לא יזיק אם כל אחד יבוא על סיפוקו ואז, לא תהיה טענה שהויכוח לא היה חופשי. אני רואה כאן שכל אלה שנאטו כבר מוכנים לצמצם את זמנם של אלה שעוד לא דברו. אני מדבר כאן בשם אלה שעוד לא דברו.

ע. מיטון: אני מציעה להקדיש לדיון על החוקה עוד 4 שעות. חברים רבים אינם מקשיבים כבר לנאומים. "דברי הכנסת" הם סבלניים ומדפיסים את הכל - אבל לא כן חברי הכנסת. ידוע שבדרך כלל הנואמים הראשונים הם ה"גענעראל דערנעררים" ועל כן לא יזיק לצמצם כעת את הדיון.

א. ציזלינג: (א) אני מסכים ל-20 רגע;

(ב) אני מציע שיסגרו את דשיפת הנואמים;

(ג) אני מציע שיוחלט שהדיון על החוקה

יסתיים תוך שבועיים, בישיבות דצופות. אני עצמי ממליץ על-כך שהיום

לא ייטשך הדיון על החוקה, אלא בעוד 10 ימים בערך, לאחר שנסיים את

הדיון בעניינים דחופים יותר.

אני ממליץ על דחית הדיון על החוקה משום ש-

(א) אסור לדחות את ענין החנוך; (ב) משום שהטעיפים הראשונים הם בקריאה

ראשונה וצריך להעביר אותם לוועדה. אם לא נעשה זאת כעת תשארנה הועדות

לזמן מה בלי עבודה, ולאחר זאת תהיינה עמוסות עבודה.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: אני הצעתי להפסיק את הויכוח על החוקה כי

הפסקת הויכוח הזה דרושה כבר באופן פסיכולוגי,

וגם לולא היה מתעורר ענין החינוך העממי הייתי מציע את ההפסקה הזאת. אני

מסכים, אבל, שהויכוח יתקיים בגבולות אותו זמן שלא יפגע בתקציב כסיוכא

לכנסת.

היו"ר י. הררי: ראשית כל, אני יוצא מתוך הנחה שישנה הסמכה כללית לכך שאין להמשיך בויכוח בלתי מוגבל, ושהוכוח יסתיים תוך שבועיים שלושה, מקסימום, באופן רצוף. עלי להעמיד להצבעה את השאלה אם הויכוח יימשך על יסודות סיעתיים או לא.

ה צ ב ע ה

ברוב דעות הוחלט שהויכוח לא יתנהל על יסודות סיעתיים.

היו"ר י. הררי: עלי להעמיד להצבעה את הצעת חברת הכנסת עדה מימון, להקציב להמשך הדיון על החוקה

4 שעות:

ה צ ב ע ה

ברוב קולות נדחתה הצעת חברת הכנסת עדה מימון.

היו"ר י. הררי: אני מעמיד להצבעה את הזמן שיוקצב לכל נושא:

ה צ ב ע ה

ברוב קולות הוחלט להקציב לכל נושא 20 דגע.

ה ח ל ט ה

(א) הויכוח על דו"ח ועדת החוקה חוק ומשפט לא יימשך באופן בלתי מוגבל.

(ב) הויכוח יסתיים תוך שבועיים שלושה באופן רצוף;

(ג) הויכוח יימשך לא על יסודות סיעתיים;

(ד) כל נושא יקבל 20 דגע.

(ה) רשימת הנושאים נסגרת.

חלוקת הזמן בויכוח על שאלת החינוך:

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: יש להקציב זמן לויכוח על החוקה. אני מסכים גם להקציב לזאת שני ימים אבל גם בתוך יומיים אלה יש להקציב זמן מסוים לכל נושא.

אני מציע שמכל סיעה הראשון ידבר 20

א. ציזלינג:

א. ציזולינג:

רגע ואלה שאחריו יקבלו 15 רגע כל אחד.

י. קוסוי: אשר לשאלה אם הויכוח הוא סיעתי - לדעתי יש לנהל את הויכוח הזה על יסודות סיעתיים.

פ. אילנית: לדעתי אם הויכוח הוא סיעתי לא חשב לקבוע שהנואם הראשון יקבל 20 רגע או 15 רגע.

אני מציעה שהויכוח יהיה סיעתי, ושהסיעות תקבלנה את הזמן שישאר לאחר שנוריד את נאומי השרים.

היור' י. הררי: אני מציע להעביר את כל הדברים האלה, כאינפורמציה ל"נשיאות" והיא תחליט.

ה ח ל ט ה

הויכוח יתנהל על בסיס סיעתי.

י. קוסוי: לאחר שהחלטנו מה שהחלטנו השתמש יושב-ראש הועדה בסרמינולוגיה "נשיאות". בענין

זה נרמסה הסתייגות. יש הבדל בין ענין כזה, שהוא בכל זאת קובע יסוד בקונסטיטוציה לבין דברים אחרים. לדעתי אין יכולים עדיין להשתמש במונח זה כל עוד לא אושר בכנסת. אני מקפיד על זאת כי היושב-ראש השתמש במלה זו באופן רשמי.

היור' י. הררי: עלי להודיע לכם שבתור יושב-ראש הועדה אני באמן להחלטות הועדה, גם כאשר הן בנגוד

לדעתי. בענין זה היה ויכוח והוחלט ברוב דעות שתהיה "נשיאות", ולאחר שהוחלט אין כל סיבה לקרוא לזה "יושב-ראש וסגנים". אין כל צורך לקבל החלטה בענין זה בכנסת, כי זהו ענין של תקדימים, ובזמן שידונו בתקנון כולו - ידנו גם בענין זה.

ישיבות הכנסת ביום ד' :

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: ברצוני להציע שהכנסת תשב השבוע גם ביום ד' משעה 2 עד 4^{1/2} אח"הצ. בפעם שעברה שהכנסת קיימה ישיבה ביום ד' - היתה זו ישיבה מאד פרודוקטיבית. לדעתי יום ד' אינו רכוש הפרטי של חבר הכנסת - לעתים הוא מרוויח על-ידי עך שלא מתקיימת ישיבה באותו יום. אני יכול אמנם להבין את טענתכם שצריך היה לדעת על קיום ישיבה נוספת כמה ימים לפני כן. אבל ביום ראשון הודיעו בעתונות ש"ייתכן" שתהיה ישיבה נוספת. "ייתכן" זה ביום ראשון פרושו - ישיבה ביום רביעי. אני מוכן לא להלחם על הישיבה הנוספת בשבוע זה, אבל אני מציע לקבוע שעד ל-31 למרץ, ז.א. עד לפגרת הפסח, נקיים ישיבה גם בכל יום ד'.

היו"ר י. הררי: בזמנו לא נתקבלה הצעה שהכנסת תקיים ישיבות ביום ד' משעה 2^{1/2} עד 5 אח"הצ, והוחלט שהישיבות בימים ב' וג' תתחלנה בשעה 3 אח"הצ. אי-אפשר להודיע על ישיבה נוספת בעתון ביום א', כי חברים רבים קובעים הרצאות או פגישות כבר ביום ו' ואינם יכולים לשנות זאת ברגע האחרון. לא אכפת לי מה תהיה ההחלטה - אבל מה שיוחלט עלינו לדעת מראש. אני לכן מציע, שעד לפגרא ידעו חברי הכנסת שאסור להם לקבוע פגישות וכו' ליום ד' אח"הצ.

י. בר-יהודה: עושים אותנו לבזמנים בזמן, ואומרים שאיננו עובדים מספיק ועל-כך ברצוני להעיר שישנם חברים שעובדים בכנסת לא רק יומיים ולא רק ארבעה ימים - אלא באופן קבוע יושבים בוועדות משנה ביום א', ה' וו'. אם אני מרצה באיזה מקום על פעולת סיעתי בכנסת ושומע את כל מה שמעירים לי - זה דבר הקשור לעבודתי בכנסת. אני נגד החלטה כזו לשנת ביום ד'. כשיובא התקציב - אני מבין, אבל כך לא נוכל בשום אופן להסתדר בכל העניינים הקשורים לכנסת. י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: אני מציע להתחשב בעומס העבודה שישנו.

א. ציזלינג: קודם כל אני מציע להחזיר את שעת התחלת הישיבה לשעה 3 אח"ה. שנית, אני מציע לקבוע שעד הפגרא נשב, לא פעם בחודש גם ביום ד', אלא פעמיים בחודש. אני יודע שצורת העבודה של הכנסת אינה הולמת את מידת האחריות. אין זה נכון שחברי הכנסת עובדים שלושה ימים. אנחנו החלטנו בפרוש שיום רביעי מוקדש לעבודת הועדות, ופעם אחת בשבוע, אח"ה, לישיבת מליאת הכנסת.

ד. בר-רב-האי: ודאי זכור לכם שטענתי שהכנסת אינה יושבת מספיק. אבל אני מצטרף לדעתו של יושב-ראש הועדה שאי-אפשר להחליט באופן פתאומי שמתקיימת ישיבה גם ביום ד'. אנש אמנם קראתי אתונים ביום א', אבל אני בין אלה אשר אינם מאמינים לכתוב בעתונות. אינני מתנגד לכך שיוחלט שעד ל-31 למרץ תשב הכנסת 3 ימים רצופים.

ש. כ"ץ: אני מסכים להצעתו של יושב-ראש הכנסת, בתנאי שהחלטה זו תחול רק מהשבוע הבא. גאם יושב-ראש הכנסת יראה שאפשר להסתפק בשני ימי ישיבות - יבטל את ישיבת יום ד'.

י. קוסוי: לדעתי חשוב שהכנסת תהנה את עבודתה עד לפגרא ביעילות. היה רצוי שועדת הכנסת תקבל תכנית עבודת הכנסת למשך החודש הבא ואז תוכל לקבוע סדר לעבודת הכנסת.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: אני מבקש אתכם לשחרר אותי מהחלטה להתחיל את הישיבות משעה 3, כל זמן שהכנסת עוד יושבת בבית הסוכנות.

א. ציזלינג: זהו ביטוק שאפשר לקבלו.

היו"ר י. הררי: יש לפנינו שלוש הצעות:

- (א) עד לפגרא יושבים כל יום ד' משעה 2 עד 4.30
- (ב) עד לפגרא יושבים פעמיים בחודש ביום ד', אח"ה;
- (ג) כל יום רביעי משורייך והיושב-ראש ראשי לבטל את ישיבת יום ד' ברגע האחרון.

בנין הכנסת בתל-אביב.

היו"ר י. הררי: בנין העניינים הדחופים העומדים על סדר-היום ישנו גם ענין הבית בתל-אביב. ועדת המשנה לסידור עבודת הכנסת עם שיבתה לירושלים - שבזמנו קבלה סמכויות סופיות להחלטה - החליטה לפנות לממשלה בבקשה לרכוש את בנין קולנוע "קסם" שימש למטרות צבוריות ותרבותיות, ולהשאיר את בנין סן-רסו למשרדי ממשלה, מטרות תיירות וכו'. חבר הכנסת ציזלינג ואנכי נסחנו החלטה (עוד לא באופן סופי) הקובעת, נוסף להחלטה הנ"ל, שלוחות ייקבעו לאות ולזכרון בכל מקום שבו התכנסה מועצת העם, מועצת המדינה הזמנית והכנסת הראשונה.

י. ברץ: האם לקחתם בחשבון גם את האנשים שעבדו בקולנוע ובכנסת.

היו"ר י. הררי: זוהי בעיה שיושג-ראש הכנסת והמזכירות ממילא מטפלים בה.

ש. כ"ץ: אני מבקש שיובהר שההחלטה היא להעביר את הבנין לרשות המדינה ולא להחזיק בו למטרות הכנסת. אני מבקש לדחות את פתרון השאלה הזו לישיבה הבאה.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: אני מבין את בקשתך, אבל עלינו לדאוג לכך שלא נעמוד בפני עובדה בענין קולנוע "קסם". עלינו להודיע לשר האוצר שהתקיימה ישיבת של ועדת הכנסת והוחלט מה שהוחלט.

א. רזיאל-נאור: ברצוני לדעת אם יש הסכמת בעלינו של הבנין הזה בקשר עם הפקעת הבנין.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: בעלי-התים מסכימים. נוסף להחלטה שנתקבלה אני מציע שתבחר ועדה בת 3 חברים שתבא בדברים עם הממשלה בענין זה.